

23-04-029

ny verden

TIDSSKRIFT
FOR MORALSK
OPPRUSTNING

NR. **7-8** 1972

TIDSSKRIFT FOR
MORALSK OPPRUSTNING

Utkommer en gang om måneden

Nr. 7/8 — 1972

I redaksjonen:
Eva Riise Hanssen, redaktør
Anders Eskeland
Einar Engebretsen
Jens J. Wilhelmsen
Leif Hovelsen
Inge Mannsåker
Sturla Johnson
Finn Harald Wetterfors

DANSK REDAKSJON:
Keld Jørgensen
Hans Wenck

ABONNEMENTSPRIS for et år
(12 numre):
Norge n. kr. 30,-
Danmark d. kr. 32,-
Sverige sv.kr. 20,-
Finland mk. 17,-
Løssalg i Norge: kr.2,50

NORGE:
Sophus Lies gate 5, Oslo 2
Postboks 1243, Vika, Oslo 1
Postgiro 12 579 - Tlf. 56 34 14

DANMARK:
Ole Olsens Alle 8
2900 Hellerup
Postgiro 18 51 51 Tlf. HE 6327

SVERIGE:
Sveavägen 34, 6., 11134 Stockholm
Postgiro 70 61 90 - Tlf. 10 34 56

FINLAND:
Postgiro 11 20 95, Helsingfors

Utgiver: MORALSK OPPRUSTNING

© NY VERDEN

Tidsskrift for Moralsk Opprustning

Trykk: Br. Tengs, Oslo

Papir: 100 g Norprint fra Saugbrugsforeningen

Forsiden:

Hvordan bygger man et uselvisk samfunn? Politikere fra forskjellige europeiske land kom sammen i Caux i august for å drøfte spørsmål av den karakter. Det skal holdes nok en parlamentarikerkonferanse i Caux 2.—10. september. Se artikkel inne i bladet.

Tankens garderobe

Ord er tankens garderobe. En ordbok er et slags garderobeskap, der man henter frem den drakt som kler tanken best. Men mang en tanke er så fyldig at det er vanskelig å få kneppet igjen jakken.

Ideologi er et slikt begrep. «Ordet er satt sammen av 'idea' (gr.: idé) og 'logos' (lære). Idélære. Omtrent ensbetydende med metafysikk», står det å lese i en norsk oppslagsbok. Lenin, som stadig brukte begrepet ideologi, ville utvilsomt definert det annerledes. Frank Buchman brukte ordet i forbindelse med det å ha et helhetssyn, en lidenskap og plan for å forandre samfunnet. At tanker, tid og talenter brukes helt ut for å realisere Guds hensikt med verden. At hele mennesket er engasjert for hele menneskeheten.

Noen har hengt ordet ideologi i en møllpose. De vil helst slippe å se det mer. Andre henter det frem ved spesielle anledninger. Men det er en aktiv, dynamisk og høyst virkelig verden bak ordet ideologi. Det polske telegrambyrå hevdet for noen måneder siden: «Jo nærmere Europa beveger seg henimot en praktisk fredelig sameksistens og jo mer det blir involvert i den gradvise oppløsning av de to blokker, desto mer skarp og hensynsløs kommer den ideologiske konfrontasjon til å bli.»

Hva betyr dette for Norge? Har vi hengt ordet i møllpose? I årene fremover kan vi komme til å oppdage at det er nettopp det «plagget» vi trenger mest.

Tiger eller hare

Av Karin Moberger

Karin Moberger er lektor ved lærerhøyskolen i Linköping. Under et møte om skole- og undervisningsspørsmål i Caux i sommer holdt hun dette innlegget.

Den kamp som pågår ved universitet og skoler idag er kampen for kontroll over tenkningen i et land i morgen. Overalt i Europa ser man det samme skje.

Så mange mennesker har en dyp følelse av at forholdene omkring dem ikke er som de skulle være, men de har gitt opp håpet om å kunne gjøre noe med det. Mange forsøker å trøste seg med tanken på at de bare er gammeldagse og at de må lære seg å følge med tiden. Jeg er absolutt overbevist om at mange i min generasjon må åpne øynene for nye tanker og metoder. Men hvis man tier stille når det er spørsmål om hva som er rett eller galt, eller om livets virkelige verdier, dør ens håp og samvittighet, og til slutt har man ingenting å gi til andre.

Gjennom erfaring har jeg måttet lære litt om hva som får et menneske til å stå for det som er rett, og fortsette å stå for det — og hva det er som hindrer vedkommende i å gjøre det.

Det som gjorde meg forvirret

Første gang jeg forsto hva som kreves av den som vil kjempe konsekvent for en overbevisning, var da jeg ble involvert i en debatt om religionsundervisning i Sverige. Den som kom med et motforslag var en trent politiker, og hans forslag forvirret meg. Jeg visste ikke hva jeg skulle gjøre. Noen venner som kjente meg meget godt, sa da til meg: «Det du trenger å gjøre, er å 'bryte med gengen'». Plutselig gikk det opp for meg at det som gjorde meg forvirret ikke var det at jeg ikke visste hva som var riktig, men at jeg var ute etter å oppnå noe for meg selv: jeg ville helst komme med slike idéer som kunne fremme min karriere og jeg ønsket ikke å bli ansett som «religiøs».

Jeg forsto at jeg måtte velge mellom å la de motivene lede meg, eller å la mine handlinger bestemmes av hva jeg anså som det riktige for neste generasjon. Så besluttet jeg meg for å stå alene for min overbevisning, uansett hva det ville koste. Frykten forsvant, jeg så klart hva jeg skulle gjøre. Fra det øyeblikket var jeg ikke lenger en hare som lengter etter et smutthull så snart en fare nærmer seg. Vår tidsalder har mer bruk for tigre enn for harer.

Det er min dype overbevisning at årsaken til at så meget går galt i vårt land, er at folk ikke vil betale prisen for å ta opp noen form for kamp. Peter Howard sa en gang: «Hold opp med å snakke om frykt

for hva andre skal tenke og si, og kall det istedet en uren lyst etter andre menneskers godvilje». Når man ser sin egen natur klart, kan man ta en bestemmelse om hva man vil gjøre og bli fri til å stå alene med Gud.

Vi får alle kritikk for våre feil og mangler, ofte bak vår rygg, av og til rett i fjeset på oss, og det er nyttig. Men når man møter et voldsomt angrep, da vet man at man har truffet på de virkelige strids-spørsmålene. Når jeg har kjent meg hjelpeløs, redd for angrep utenfra og for egne svakheter innefra, men bestemt meg for å ta Gud i hånden og kjempe for det jeg ser er rett, har Gud og troen blitt virkelighet for meg.

Aldri motstander

En annen ting jeg har lært meg, er aldri å betrakte et menneske som motstander. En gang jeg presenterte meg for en ny kollega, sa han: «Jeg vet hvem du er. Du står for Moralsk Opprustning, og det er noe som skal ødelegges.» I ukene som fulgte motsa jeg ham i nesten alt han sa, og stemningen mellom oss var meget spent. Men så forsto jeg at jeg var blitt bitter og bestemte meg for ikke å være det lenger. Dermed hadde jeg ikke noe behov for å motsi ham.

Etter noen måneder skjedde det noe på skolen som han mente var galt, og det gjorde jeg også. Han bestemte seg for at det skulle bli en forandring på saken. Da jeg sa: «Hva du enn gjør, skal jeg støtte deg i dette spørsmålet,» ble han meget forbauset. Men vi hadde en begivenhetsrik dag sammen og saken ble oppklart. Da hans frue kom på besøk på skolen en tid senere, presenterte han meg for henne med disse ordene: «Hun og jeg står på samme side — i enkelte tilfelle.»

Mange av oss blir forvirret fordi vi tror at kampen i verden står mellom ulike klasser, nasjoner, partier eller mennesker. Men den evige kampen mellom rett og galt skjærer rett igjennom alle disse grensene, den går tvers igjennom mitt eget hjerte og gjennom andres.

Det er lettere å forbli forsiktig og avventende i en skyttergrav. Men det finnes alltid en måte å komme seg ut der kampen går hetest. Og fremtiden — det er jeg overbevist om — tilhører den kjempende minoritet som har en visjon og gir alt for den.

Reise i Sri Lanka

Michael Herwig skriver fra Colombo

Dette ville jeg aldri ha drømt om. Det er søndag ettermiddag. Vi sitter i en jeep på vei sørover fra Colombo gjennom Ceylons landsbyer og teplantasjer i hjertet av Che Guevara-tilhengernes distrikt. «Vi», det er Vijitha, en ung ceylonese der fra egen; Ananda, som nettopp har gjort seg ferdig med sin juridiske eksamen i Colombo, pluss den unge dansken Anton og jeg. Bagasjen består hovedsakelig av filmutstyret vårt.

En invitasjon

Igår dukket presidenten for en folkekomité i en av landsbyene plutselig opp hos oss i Colombo og ba oss om å komme og vise en film på hans hjemsted. I dag erklæres Ceylon uavhengig republikk under navnet Sri Lanka, og en slik fremvisning ville passe utmerket. «Jeg skal besørge utgiftene,» sa han. Vi kjenner mannen fra før. Han er en marxist som har mistet noen illusjoner om menneskene, og som er blitt fascinert over det vi har fortalt ham om vårt arbeid. Han reiste spesielt hele den møysommelige veien til Colombo for å invitere oss. Vi slo til.

Den vakre kyststrekningen langs Det indiske hav tar oss to timer. Så går turen innover i landet. Mønsterplantasjer ligger foran oss. Sølvblinkende te-fabrikker og saftig-grønne rismarker. Men de nyeste kjennemerkene i denne provinsen er nedbrente politistasjoner. Her raste kampene for et år siden; flere tusen mennesker mistet livet. Hver landsby har sin egen tragisk-dramatiske historie.

Vi begynner den nasjonale festdagen med en «Sramadan», et ceylonesk arrangement som innebærer at landsbyboerne kommer sammen til dugnad omkring ett eller annet prosjekt. Det er ingen betaling å få, men derimot forpleining. I dag arbeider vi på en vei. Plutselig er vi omringet av en stor skare barn — de kikker på oss, nyfikne, tror visst ikke sine egne øyne. De har aldri sett en hvit mann utføre et praktisk arbeid før. Et morderisk tempo, svette og vannblemmer. Men veien vokser, og barna er blitt våre venner. De kommer til å følge oss trutt mens vi er her.

Bryllup

Dessverre må vi snart bryte opp. Helt overraskende blir vi invitert til et bryllup. Et raskt bad i elven, et lånt slips, og så avgårde. Paret står på en plattform med sammenbundne hender, som det blir øst vann over. En gammel, hellig mann synger monotone sanger, og blir avløst av fire småpiker. Midt i tumultene blir vi kjent med et medlem av parlamentet fra denne valgkretsen. Han er marxist, fra det trotskyistiske partiet. Armen hans er full

av arr etter kuler, og han forteller om hvordan han ble utsatt for et bakholdsangrep under revolusjonen. Han ble deretter invitert til Øst-Berlin, hvor armen hans ble reddet på et sykehus. Under bryllupsfeiringen står han like bak oss og sørger for oss som en far. Ved avskjeden innbyr han oss til et måltid i Colombo, og til parlamentet.

Kl. 13.37, til astrologisk fastsatt tid, forlater brudeparet huset. Familiefotografier og avskjedstårer.

Vi forbereder kveldens filmfremvisning i forgården til det buddhistiske templet, ute i det fri, med to laken festet til klokketårnet som filmlerret. Mens vi pakker ut sakene samler det seg 50 barn rundt oss. Anton foreslår at vi benytter anledningen, dermed synger vi en singhalesisk sang for dem. Det er en av våre sanger, den handler om Ceylon. Presidenten for folkekomitéen bemerker at den burde bli nasjonalsalme, så god synes han den er.

Presten venter til kl. 20.00 med å åpne møtestedet for kl. 19.00 som avtalt. Presidenten taler, presenterer oss og ber oss fremføre den ovennevnte sangen, som han selv synger med i. Så begynner en prest å preke, «en kort stund», som han sier. Jeg forstår ingen ting, og setter meg litt av sides på gulvet. En mann bringer noen mango-frukter til meg. Vi kommer i snakk og Ananda oversetter. Vi kommer inn på de viktigste problemene i landsbyen, splittelsen og hva som kan gjøres med den. Disse personlige samtalerne er vesentlige, ofte langt viktigere enn selve filmfremvisningen. Og en hel krets av mennesker samler seg omkring oss. Kl. 22.00 begynner filmen endelig, med 750 tilskuere. Først to dokumentarfilmer om MRA-sentret i India, deretter «Det hendte i Rio». Det er en kristen film, vist på initiativ fra en marxist og presentert av budhisten Vijitha. Det er sent, men folk er utrettelige. Kl. 24.00 må presten ta siste buss hjem, kl. 01.00 er filmen over. Kl. 02.00 faller vi i seng.

Plutselig prisfall

Tempoet er roligere neste dag. Vi treffer skoleinspektoren og besøker to te-fabrikker. Om kvelden har vi en privat filmfremvisning hjemme hos verten vår. En av sønnene i huset sier til oss: «Hvis jeg skulle ta disse idéene alvorlig, måtte jeg selge varene mine for mindre enn halve prisen.» Det blir en lang frokost onsdag morgen. Verten er fascinert over Antons livshistorie, og Anton må fortelle alle enkeltheter om hvordan han ble fri fra sitt narkotikamisbruk.

Om ettermiddagen har vi en filmfremvisning i nabolandsbyen. Her er det borgermesteren som har invitert oss. Også han er trotskyist. Og det går et

Et parti av Sri Lankas gylne kyst mot Det indiske hav.

rykte i landsbyen om at han ble borgermester bare fordi han truet folkene i valgkomitéen med kniv. Vi besøker også den største jordeieren i distriktet. Han er meget interessert i hvordan man kan komme korrupsjonen i landet tillivs. Han lover å komme om kvelden og si et par ord før forestillingen — og hjelpe finansielt, sammen med borgermesteren.

Marxist og kapitalist side om side

Om kvelden roper høyttalerbilen befolkningen sammen. Det kommer flere tusen. For det meste er disse menneskene kledd i hvitt, men man ser også endel fruer i farvede saris. Folk sitter på gulvet, eller på tårer, eller klyver opp i trærne.

Borgermesteren taler først, meget godt, og så får den ovennevnte kapitalisten ordet. Det er et under at disse motpolene i distriktet kan gjøre noe sammen. De har også et felles problem: Alkoholen. Filmen har noe å si om det også.

Deretter rekker Vijitha mikrofonen til meg. Det var overraskende. Hvert ord teller. Disse menneskene vet hva revolusjon betyr og hva den koster. Denne gangen er det en karakterens revolusjon vi kaller dem til.

Mens Rio-filmen går over lerretet, dukker det plutselig opp en politi-jeep. Slike menneskemasser

har ikke vært samlet på flere måneder. Det er fremdeles unntakstilstand i Ceylon, og politimannen spør meg hvor jeg kommer fra. Jeg henviser ham til borgermesteren. Deretter tar han en fredelig runde på plassen. I pausen blir det solgt en masse litteratur. Og etter forestillingen er borgermesteren synbart beveget. En av medhjelperne hans ber oss komme til en annen landsby i morgen kveld, og lover å fordoble bidraget til dekning av omkostningene. Invitasjonen er hjertelig, og meget fristende.

Vidåpne dører

Dessverre må vi avslå. Colombo venter. Men vi er fast bestemt på å vende tilbake, og da for et lengere tidsrom. Dørene er vidåpne. Tiden er inne til en gjennomsyring av landsbyene med Moralsk Opprustning, og vi kunne trenge mer enn 50 medarbeidere til den oppgaven. Det er så mye å gjøre.

Enten det gjelder landsbyene eller Colombo, er vår grunnleggende strategi enkel: Først å vinne venner overalt. For det andre: å gi de sterkeste og mest revolusjonære personlighetene en utfordring om et sant revolusjonært liv. Og for det tredje: Å bygge et nettverk av forpliktete mennesker, et team som kan være fundamentet for et nytt samfunn. De kommende uker vil bli avgjørende.

Luis Puig.

Luis Puig er liten og spinkel, med hornbriller som har en tendens til å gli litt langt ned på nesen. Han tok del i sin første revolusjon 17 år gammel. Det var i hans hjemland, Guatemala, i 1944. Revolusjonen lyktes, og tre dager etter ble han satt til å lede en kringkastingssasjon som tidligere ble drevet av regjeringen.

Gjennom en lærer begynte han å studere Marx i 14-års alderen. Etter revolusjonen ble han en av lederne for luftfarts-arbeidernes fagforening, og var med på å organisere en av de største streiker i Guatemalas historie.

I 1956 var han en av grunnleggerne for Landsorganisasjonen i Guatemala, og ble dens sekretær for organisasjons- og propaganda-spørsmål. Ikke uten stolthet forteller han at Guatemala siden den tid har hatt en demokratisk fagbevegelse.

Idag er Puig gift, han har to sønner, og arbeider for Varig, det brasilianske luftfartsselskapet. Familien er bosatt i Rio de Janeiro. Årene har ikke gjort ham mindre revolusjonær. «Jeg har 1 1/2 times buss-tur til jobben om morgenen,» sier han, «og må opp kl. 04.00 om jeg skal få tid til en times rolig ettertanke før jeg drar. Ved 18.00-tiden er jeg ferdig med arbeidet, og bruker så ofte kveldene til å besøke havnearbeiderne og andre kolleger for å planlegge.» Puig og hans kone Evelyn er to av de ansvarlige for Moralsk Opprustnings sør-amerikanske sentrum i Petropolis, Brasil, hvor de ofte tilbringer week-enden med 60—70 gjester.

— Hva slags revolusjon ønsker du deg for Sør-Amerika?

Hva slags revolusjon for Sør-Amerika

— Jeg tror at en revolusjon som forandrer menneskenes motiver og ikke er begrenset til noen spesiell klasse eller folkegruppe, er den rette.

Du kan selvfølgelig oppnå visse resultater med en voldelig revolusjon. På Kuba, f. eks., kan man si at mange ting som før gjorde livet vanskelig for flertallet av befolkningen, er blitt rettet på. Men på andre områder har det ledet til ny undertrykkelse. Hvis en ikke er enig med regimet, kan en ikke si hva en tenker. Så flykter mange til Mexico eller USA. Men hva finner de der? Det beste håpet jeg kan se er Moralsk Opprustning.

Vi spør om Moralsk Opprustning ikke er noe åndelig som har liten virkning på den materielle nød som er millioners daglige virkelighet.

Tvert imot, svarer Puig. I det luftfartsselskapet han arbeidet for i Guatemala hadde atmosfæren vært preget av mistillit og bitterhet mellom de ansatte og ledelsen. Fra 1952 av begynte han å anvende MRAs prinsipper. «Tre måneder senere undertegnet vi en avtale på basis av absolutt ærlighet. Vi kom frem til den gjennom å søke hva som er rett, i stedet for å slåss om hvem som har rett. Avtalen betydde høyere lønninger, bedre arbeidsforhold og bedre samarbeid innen selskapet. Ti år senere kunne både arbeidsgiverne og fagforeningen bekrefte at den nye ånden i firmaet lever videre. Det er fremdeles problemer nok, men de har latt seg løse ved ærlighet.»

— Hva anser du som noen av de mest akutte problem i Sør-Amerika?

— Indianernes situasjon er et av dem. Mange ste-

der lever de i umenneskelige forhold. Andre steder har vi påtvunget dem vår livsform og våre lover på en måte som har gjort dem rotløse og ulykkelige.

Fattigdommen i mange deler av Sør-Amerika er i det hele tatt forferdelig. Menneskene må hjelpes til å forstå hvordan den kan bekjempes. Veldedighet nytter ikke. Tvert imot tar den ofte initiativet fra folk. En mann i en sør-amerikansk slum fortalte meg at han slett ikke ville flytte. Han satte pris på de hyggelige menneskene som bragte ham tørrmelk og klær. Så selv om han tjente nok til å få seg et bedre sted, ville han bli hvor han var, også på grunn av skattefriheten. En slik mann har intet initiativ, og ingen vilje til å kjempe for bedre forhold.

Derimot kan jeg gi et praktisk eksempel fra Rio de Janeiros slum, eller favelas, som de kalles. Her har menn trenet i Moralsk Opprustning spilt en viktig rolle.

På 10 år er det bygget 40.000 hus eller boligblokker for å erstatte favelaene i delstaten Guenabara, hvor Rio de Janeiro er hovedstad. Tidligere bodde det 1,3 millioner mennesker i Rios favelas. I dag har mer enn halvparten flyttet til ordentlige boliger.

Det er favela-innbyggerne selv som har vært motoren i denne utviklingen. De sa til Guanabaras guvernør: «Det er ikke en million problemer som bor i favelas. Vi har to millioner hender til å løse problemene.» Guvernøren oppnevnte en kommisjon hvor favela-lederne var hovedansvarlige for en konstruktiv løsning. Den er blitt mønster for hele landet.

«Vi har gjenvunnet vårt menneskeverd,» sa en av favela-lederne. «Vi besluttet oss til å anvende

absolutte moral-normer på oss selv, og ikke bare på politikerne og andre vi fordømte.» Det første skritt var at favela-lederne ble enige seg imellom. En av dem, Euclides de Silva, tilsto overfor de 546 familiene som fikk elektrisitet via hans måler at han selv bare betalte 4 cruzeiros per kilowatt, mens han tok 11 cruzeiros for dem. Han sa at han nå ville ta 4 cruzeiros, pluss 20% for arbeidet med å holde ledningene i orden.

Dette gjorde et veldig inntrykk på de Silvas fiende Anfilofilo, som tre ganger hadde forsøkt å ta livet av de Silva. De to mennene gjorde opp, og ble kjernen i en aksjon for å nå de 187 favela-kolonier i delstaten.

De menn som først ble forenet og fikk hjulene i gang fortsetter å kjempe. Med andre ord, bedre boligforhold har ikke lagt noen demper på deres revolusjonære glød. Nå vil de skape en holdning hos beboerne av disse nye husene som gjør at de ikke stagnerer, men tar ansvar for resten av samfunnet. For tre uker siden hadde vi et møte med ca. 75 av lederne for dem som bor i favelas, vaktmestere i de nye bygningene, og instruktører som skal undervise i nye yrker, slik at alle kan få arbeid. Det er en videre del av løsningen.

— Hvordan kom dere i kontakt med menneskene i slummen?

— Det har vært havnearbeidernes tålmodige innsats, etter først å ha oppdaget at Moralsk Opprustnings idéer var effektive i havnen i Rio. Forandrin-

Forts. side 18

Evelyn og Luis Puig med sønnene Carlos og Daniel.

Fra India

— med håp

En rask gjennomlesning av svensk litteratur om India er antagelig tilstrekkelig til å knekke den mest innbitte optimist. Bøkene er vanligvis skrevet av folk som kjenner sine fakta, selv om problemene er analysert med en utpreget vesterlandsk lupe.

Den engelske journalisten Michael Henderson har skrevet en bok om India fra et annet utgangspunkt. Titelen er djerv: *Fra India med håp* (From India with Hope. Grosvenor Books, London 1972). Med sin bok har Henderson villet uttrykke — uten å motsi ekspertene — at han tror på India.

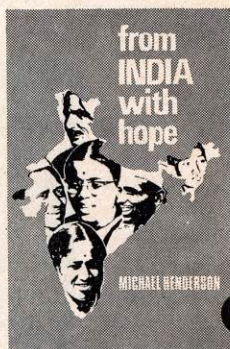
Han har samlet en rik flora av eksempler på hvordan mennesker fra hele høyre/venstre-skalaen såvel som fattig/rik-skalaen har revolusjonert både sin livsførsel og sine omgivelser. Men med alt dette snakket om å forandre mennesker — hvor kommer strukturene inn? Henderson konsentrerer seg ikke så mye om at strukturene i fremtiden skal forandres. Han forteller hvordan mennesker forandrer dem idag.

Eksempel: Innen næringslivet betraktes korrupsjonen som nødvendig. I byråkratiet bryr man seg

ikke engang om å rettfærdiggjøre den. Henderson omtaler kapitalister som forstyrrer hele forretningsverdenen med sin radikale måte å bryte med korrupsjonen. Han forteller om politikeren som våger sin karriere på å rense opp korrupsjonen i sin stat. Alle rapporter forteller om hvordan gruppene på bunnen av samfunnet nektes alt menneskeverd, til tross for politikernes fagre taler. Hvordan de kryper i skitten. Henderson lar oss treffe folk fra overklassen som har brutt med de gamle vanene og pionerer omsorg, han tar oss med til en leir for kasteløse hvor man har sluttet å bøye seg i fornedring og begynt å ta et konstruktivt ansvar for landet.

Løseveie eksempler? Matematisk sett, ja. Men boken bringer portretter av en voksende skare mennesker som har satt alle sekundære motiver til side for å kjempe for et nytt India. Michael Hendersons bok formidler noe av den lidenskap og beslutsomhet som et revolusjonært kjempende menneske får, den autoritet som bygger på praktisk erfaring og ikke på teorier.

M. R.

Denne fløytespillende gutten (t.v.) er en av 550 millioner indere, landets viktigste naturtilgang.

Kunsten å splitte

Av Rajmohan Gandhi

Brød er ikke alt her i livet. Men for dem som ikke har nok, er det ganske viktig.

Mennesket lever ikke av frihet alene, heller. Og likevel er friheten en verdifull substans i livet. Liksom magen krever brød, vil menneskenes hjerter og hjerner ha frihet. Kan vi møte vår befolknings materielle behov i India? Og vil vi kunne sikre friheten og gjøre den rikere?

Kapitalistiske, sosialistiske, fascistiske, kommunistiske og «blandede» nasjoner har løst brødspørsmålet til forskjellige tider. Noen har klart det bedre enn andre. Det er færre nasjoner som har latt frihetens tre vokse høyt.

India er idag velsignet med en bemerkelsesverdig serie av heldige omstendigheter. Vi har politisk stabilitet i sentrum og i delstatene. Vi har en modig, slu og selvstendig statsminister. De 25 årene i frihet har vært preget av mange vanskeligheter. Men det er også blitt skapt et lovende grunnlag for økonomiske fremskritt.

De ekstreme krefter er mindre aktive. Kommunismens og kastevesenets grep virker mindre stramt; flere mennesker synes å være rede til å tenke i nasjonal målestokk.

I Bangladesh har vi en vennligsinnet og takknemlig nabo. Interne og internasjonale forhold vil sannsynligvis bevege Islamabad til samarbeid med oss. Både landets ledere og dets borgere har nå en mulighet til å produsere og konsumere mer, og til å styrke friheten.

Men ikke alt er så godt. Det finnes alarmerende tegn. Enkelte krefter synes fast bestemt på å intensivere klassekampen. Ved å utnytte en følelse av urett hos mange mennesker, søker de å utrydde hele samfunnsgruppers karakter. Forretningsmenn settes i én bås med en eneste benevnelse: Reaksjonære. Jordeiere kommer i en klasse for seg og kalles kulakker. Industriarbeidere og jordbruksarbeidere oppmuntres til å gå sammen mot reaksjonære og kulakker (for til slutt — utvilsomt — å knuse dem).

En slik lettvinnt sortering av indiske kvinner og menn i to grupper, «utnyttede» og «de utnyttede», har sine hasardiøse — og sine hykleriske — sider. Mange av de som snakker høyst om monopolistenes og landlordenes vederstyggelighet nyter sin egen trygge posisjon i tydelig tillit til at dette system, med sine mange urettferdigheter, vil overleve deres slagord. De regner nok med at den revolusjonen de preker først vil inntreffe etter deres egen tid. I vårt ennå fattige land kan slikt hykleri ikke skjules, selv om folk er forbausende tolerante. Politikere i alle partier og skribenter i de fleste avisene har avslørt frasene.

Dessuten bør klassekampens prinsipp undersøkes nærmere. Er det vitenskapelig? Bygger det på fakta?

Vil et studium av dagens India avsløre at landeierne som klasse er mer egennyttige enn oss andre? At våre industrifolk som kategori er mer disponert for lureri og svindel enn resten av oss? Selvfølgelig ikke. India har hatt både slappe og flittige, både selviske og patriotiske jordeiere. Vi har industriherrer og forretningsfolk som betaler sine skatter og yder sine arbeidere omsorg og respekt, og andre som snyter på skattene, svindler med produktene og prøver å lure unna arbeidernes rettmessige del.

Joseph MacCarthy skadet frihetens og Amerikas sak da han brukte betegnelsene «kommunist» og «medløper» på liberale og radikale amerikanere som ikke hadde noe med kommunismen å gjøre. De indere som faller for fristelsen å katalogisere visse folk som kulakker eller reaksjonære, kan komme til å skade den saken de hevder å tjene — de undertryktes sak.

Det vil ikke være mulig å begrense klassekampen til bare ord. Hat og skjellsord vil slå ut i vold. Og når voldshandlingene tar overhånd i gater og fabrikker, er ikke diktaturet langt unna. Det vil fremstå som eneste mulighet til å kontrollere voldsbruken. Og brød uten frihet vil bli til aske i den vanlige inderes munn.

Propagandistens ordbok er en utilstrekkelig veiviser for våre borgere. Landet trenger enkle moralnormer som passer på alle mennesker, og som vi fremfor alt trenger å bruke på oss selv.

India er ikke det samme som summen av stridende klasser, hvor noen sitter inne med all godhet mens andre representerer alt som er galt, og hvor diktaturet vil være utgangen på stridighetene.

India er en familie som skulle bevege seg fremover i fellesskap. Forskjellige familier kan ha sviktet alvorlig, men de kan komme inn på bedre veier, og alle har de sine talenter å bidra med.

Gnyet fra klasse-kjemperne er mange ganger sterkere enn antallet tilsier. Hvis industrifolk og jordeiere demonstrerer den forandring som tiden krever av dem, vil de kunne vinne noen av disse forkjemperne. Og vanlige folk kan minne seg selv om at «landets minste borger er sterkere enn alle villfarelsens horder, når han er kledd i rettfærdighetens rustning.»

Indira Gandhi:

Vi må rette oppmerksomheten mot mennesket

Et av de mest oppsiktsvekkende innslag i FNs miljøvernkonferanse i Stockholm var den indiske statsministerens tale. Vi bringer her noen utdrag.

Vil man være et sant og sivilisert menneske må man se på alle mennesker og skapninger forøvrig med en venns øyne. Sammen med resten av verden er vi i India skyldige i uhemmet bruk av våre ressurser. Selv om vår industrielle utvikling bare er i sin første, vanskelige fase, tar vi nå skritt for å gjenopprette balansen i vårt miljø. Hensynet til menneskene krever det. Også arten homo sapiens er utsatt for fare. De fattige er truet av underernæring og sykdommer, de svake av krig, de rike av forurensninger.

*

Må det være en motsetning mellom teknologi og en virkelig bedre verden, mellom livsstandard og levestandard? Utlendinger stiller ofte et spørsmål som for oss synes merkverdig, nemlig om materielt fremskritt i India ikke samtidig vil bety en åndelig og moralsk nivåsekning. Er virkelig våre åndelige kvaliteter så overfladiske at de er avhengig av man-

gel på materielle gode? Som folk er vi i India neppe hverken mer eller mindre åndelige enn andre, men vi har tradisjonelt respektert avsondring og forsakelse. Historisk sett har vårt rikeste åndsliv utfoldet seg i perioder med relativ velstand. Idéen om å avstå fra å eie ting ble utviklet ikke for å rasjonalisere eiendomsberøvelse, men for å hindre at bekvemlighet og velvære skulle avstumpe følelser og sanser. Åndsliv betyr berikelse av ånden, styrkelse av ens erfaringsområde. Det betyr evnen til stillhet midt i aktiviteten og dirrende liv i stille stunder; til å skille vesentlig fra uvesentlig; til å bære sorg og glede med den samme ro. Kjennetegnene på et rikt åndelig liv er medlidenhet og evnen til å oppfatte og forstå.

Det er en voksende følelse av at vi bør omprioritere våre verdier. Vi må bevege oss bort fra den én-dimensjonale tenkning som synes å ha satt ting høyere enn mennesker og som har økt våre krav men ikke vår tilfredshet. Vi må få et mere omfat-

Statsminister Indira Gandhi fikk en stående applaus av hele miljøvernkonferansen etter sin tale i Folkets hus i Stockholm.

tende syn på livet, rettet mot mennesket, som ikke ser mennesket som en statistisk enhet, men som et individ med mange trekk ved personligheten. Løsningen på disse problemene kan ikke sees som et isolert fenomen bare av perifer betydning, men må være en integrert del av selve utviklingsprosessen.

*

Vår tids mange «ismer» — også de som avviser profittsamfunnet — går ut fra at menneskets hovedinteresse er å erverve. Profittmotive, individuelt eller kollektivt, synes å overskygge alt annet. *Denne konsentrasjon om seg selv og om øyeblikket er den grunnleggende årsak til den økologiske krise.*

Det har liten hensikt å dvele ved fortiden eller å lete etter den skyldige. Ingen av oss er uskyldige. Hvis noen er i stand til å dominere andre så er grunnen til det, i hvert fall delvis, vekhet, mangel på enhet eller fristelsen til å skaffe seg fordeler på de underkuedes bekostning. Hvis det har vært slik at den trengende er blitt utbyttet av den velhavende, kan vi så være sikre på at mennesker ikke også idag beriker seg på andres bekostning?

Vi må revurdere grunnpillarene som våre samfunn står på og idéene som underbygger dem. Skal vi få en mentalitetsforandring, en kursforandring og nye adferdsmønstre, så kan ikke en organisasjon eller et land alene greie det, hvor gode intensjonene enn måtte være.

*

Vi ønsker ikke å skru tiden tilbake eller å trekke oss tilbake til et primitivt liv. Det vi ønsker er å finne bedre bruk av den kunnskap og det verktøy som vitenskapen har utstyrt oss med. Og dette må ikke bare bli en bølge, men en kontinuerlig leting etter årsak og virkning og et endelig forsøk på å bringe teknologien inn under fornuften på et høyere nivå. *Vi må rette oppmerksomheten mot ikke bare jorden, men også mot mennesket som vi vil skal bo på den. Visselig ønsker vi ikke samfunnet splittet opp i de som skaper betingelser og de som bare må godta dem. Vi vil ha tenkende mennesker som er istand til å ta initiativ, mennesker som er interesserte og interessante og som er gjennomsyret av medlidenhet og omsorg for andre.*

Renhet eller forurensning

Av Nils Gösta Ekman

En venn av meg hadde nylig en samtale med en ledende sosialdemokratisk politiker i Sverige. De snakket om den på mange måter foruroligende situasjonen i landet, og denne politikeren sa: Jeg tror det vi trenger mest i Sverige idag er en ny puritanisme.

Min venn var forbløffet over ordvalget. Puritanisme har vært et stygt ord meget lenge i Sverige. En debatt om moralske verdier har praktisk talt vært tabu i svensk presse og massemedia i årtier. Nå er situasjonen tydeligvis annerledes, og jeg tror at det har en viss sammenheng med miljøverndebatten.

Sverige er verdensberømt for sin «synd». Vi har demonstrert urenhets forlokkelse for hele verden. Men nå begynner et voksende antall svensker, ikke minst i den unge generasjonen, å bli trette av all denne skitten og skremt av dens konsekvenser. «Den svenske synden» kan ha virket tiltrekkende ved første øyekast, men nå begynner vi som nasjon å få øynene opp for dens bitre frukter.

I debattene under FNs miljøvernkonferanse i Stockholm ble overbefolkningen betegnet som et grunnleggende problem i dagens og morgendagens verden. Det som alltid slår meg i disse debattene om overbefolkningsproblemet er at alle synes å gå ut fra at menneskene er og må være slaver under sin seksualdrift. Det synes å være en glemt faktor at det som skiller menneskene fra dyrene er at vi har frihet til å si nei til våre instinkter og ja til høyere moralnormer.

Å eksperimentere med renhet er å eksperimentere med Gud. Å eksperimentere med urenhets er å eksperimentere med djevelen. Urenhet frigjør den destruktive, forurensende kraft i mennesker og gjennom dem deres miljø. Hver og en av oss må velge mellom renhet eller forurensning, mellom menneskelig verdighet eller dyrisk slaveri.

Jeg tror også det finnes en revolusjonær sammenheng mellom renhet og enkelhet. Hos den unge generasjonen i vår tid finnes det en dyp lengsel etter en renere, mer naturlig livsform enn det kunstige livet i våre overflodssamfunn.

For å gjøre renheten konkret og revolusjonær må vi anvende alle de fire moralnormene. Renhet betyr også absolutt ærlighet, absolutt uselvskhet og absolutt kjærlighet.

Miljøforurensningens verdensproblem utfordrer oss til å hjelpe hverandre å finne og leve renhetens alternativ, i vårt eget liv, i vårt samliv med hverandre og i kampen mellom ondt og godt i dagens verden.

CAUX 1972:

Hvordan bygger vi et uselvisk samfunn?

Parlamentarikere fra forskjellige deler av Europa kom med sine familier til Caux i begynnelsen av august. De kom for å finne enighet over partipolitiske og nasjonale grenser basert på erfaringer innen samfunnets minste enhet — familien. Foreningen av det globale og det intime var i år som tidligere karakteristisk for Moralsk Opprustnings verdenskonferanse — temaet for sommerens konferanse er: Hvordan bygger vi et uselvisk samfunn? Med den målsettingen har alle en rolle å spille.

«Dette er ikke en konferanse for eksperter og komitéer som skal bestemme hvordan andre mennesker skal leve,» sa sveitseren Pierre Spoerri i sitt åpningsinnlegg. «Denne arméen av vanlige menn, kvinner og familier mener at menneskehetens fremtid er altfor viktig til at man skal la ekspertene av-

Forts. side 15

Over: Vise-generalsekretæren for ILO (Den internasjonale arbeidsorganisasjonen) dr. Abbas Amar fra Egypt (t.h.) spaserer i Caux sammen med William Jaeger, England.

T.v.: De to sveitsiske parlamentarikerne Willy Sauser (t.v.) og Jakob Baechtold (t.h.) representerer vertslandet ved konferansen for europeiske politikere i Caux. Her i samtale med en av de tyske delegatene, Adolf Scheu fra Bonn (i midten). Scheu var en av initiativtagerne til konferansen.

T.h.: To av de yngste blant nordmennene utveksler meninger.

Over: Utflukt under familiekonferansen.

T.h.: Familier fra mange land inntok podiet i Caux under den spesielle familiekonferansen i siste halvpart av juli.

Hvor våpen smies — teatret i Caux

Teatret i Caux har lenge vært et eksperimentfelt. Helt siden 40- og 50-årene har det utgått ideologisk teater derfra, lenge før gruppeteater, oppsøkende teater og teater i andre eksperimentelle former slo igjennom på scenene i Europa.

Her er Peter Howards 16 skuespill blitt fremført, mange av dem for første gang. Hans spesielle dynamikk i fremstillingsmåten har forent symbolisme og realisme. I «Stigen» eller «Mr. Brown kommer ned fra fjellet» blir den menneskelige natur gjenomlyst i tidens og evighetens perspektiv. I «Øya som forsvinner» trer det frem en global tenkning.

Alan Thornhills styrke som forfatter ligger i den humoristiske, varme menneskeskildringen. Hans evne til å gjennomtrengte industriens, kirkens og familiens forskjellige situasjoner har gitt stykker som «Den glemte faktor» og «Spillet om en biskop» bredde og livskraft. «Den gode veien» og andre senere musikalske revyer er blitt skapt i Caux gjennom et mangesidig, internasjonalt samarbeid. Videre har grupper fra forskjellige land gitt uttrykk for sine erfaringer i dramatisk form. Ofte har man kun-

net utvikle et eksperiment til noe større. Man har smidd våpen til den ideologiske kampen i mange deler av verden.

Ny forfatter

Nancy Ruthven er en ny forfatter med et nytt skuespill på scenen i Caux i sommer. «Den stygge soldaten» (The Ugly Soldier) har fått sin uroppførelse med en profesjonell trupp fra Westminster-teatret i London.

Ut fra sin bakgrunn og sine interesser innfører Nancy Ruthven et element av engelsk komedielynne, hurtighet i replikkene og et samvirke av teatrets øvrige muligheter ved iscenesettingen.

Det er store tema forfatterinnen er gått løs på. Gradvis merker man alvoret bak komediens lette tone. Omkring familien Gore, deres svenske «au-pair»-pike og deres forbindelse med det afrikanske utviklingslandet Bassakori, formes og fortettes dramaet. Det kommer inn på slike spørsmål som rase og religion, kolonialisme og utvikling. Rystelsene

T.v.:
Teatersalen fylt til siste plass foran en premiere.

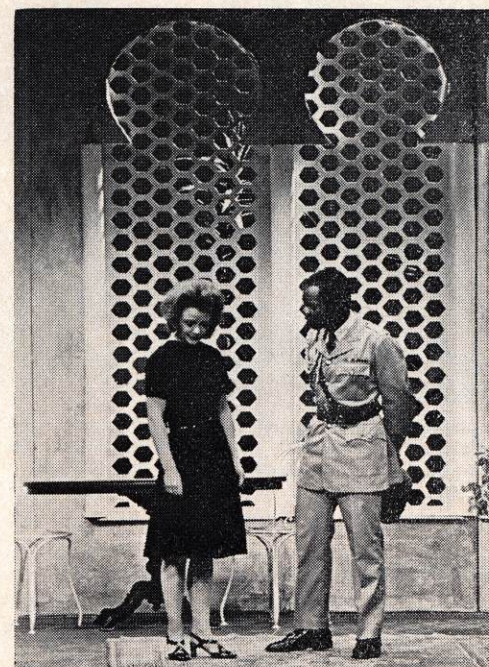
Under:
To av de unge teknikerne som får sin trening ved teatret.

Caux

CAUX 1972

Forts. fra side 12

En scene fra Nancy Ruthvens «Den stygge soldat». Stykket behandler forholdet mellom I-verdenen og U-verdenen.

gjøre den. Istedet anser de seg selv som ansvarlige for den praktiske utformingen.

Det uvanlige ved denne konferansen er at mennesker fra alle land og generasjoner kan arbeide sammen for å vise verden hva et uselvisk samfunn under Guds ledelse kan utrette.

På samme nivå

I denne konferansen finnes det ingen forskjell mellom utviklede land og utviklingsland. På det åndelige området er vi alle underutviklet. De åndelige behovene er så store og omfattende at intet individ og ingen nasjon kan opptre som lærere. Vi er alle elever.»

Parlamentarikere fra Norden og deres familier, blant dem to norske stortingsmenn tok også del i konferansen. De fikk støtte av mange familier fra andre områder enn politikken. Lege Sturla Johnson fra Oslo førte ordet da 20 familier fra noen av de 42 landene som var representert fylte podiet i den store møtesalen. Han sa blant annet at det som førte disse familiene sammen var deres felles ønske om å bygge verden annerledes for sine barn.

Løsninger kan spres fra hjemmene

«Hjemmet er det sted hvor menneskene kan lære å leve sammen og finne løsninger på problemer som vold, hat, forurensning, inflasjon. Fra familien kan disse løsninger deretter spres til samfunnet og nasjonen. I en usikker verden er det mange som prøver å skaffe seg en beskyttet krok i sitt hjem hvor man kan trekke seg unna ansvaret. Vi tror på det åpne hjemmet som inkluderer heller enn ekskluderer andre mennesker. Gud er den høyeste autoriteten. Hjemmet regjeres enten av Gud eller av tyranner — tyranniske foreldre eller tyranniske barn. I et ettergivende samfunn er absolutte moralnormer en nødvendighet hvis man skal skape en sans for rett og urett i familien og i nasjonen. Familier som har forandret verden som sin felles oppgave vil finne enhet både med seg selv og med andre familier. Den oppgaven er stor nok til å forene ung og gammel,» sa doktor Johnson.

G. J.

fra et kuppforsøk skaker et ungt land som har forlatt koloniherrrens skygge. De menneskelige svakhetenes direkte eller indirekte innvirkning på maktspillet gang er en av hovedlinjene i stykket. Når tragedien rammer familien Gore viser det seg at det tross alt finnes en overtone av håp. Mennesker lar maskene falle og kan forlate uvesentlige og ego-sentriske synspunkter for alltid.

Den engelske truppens oppførelse under medvirking av menn fra Guyana, Nigeria og Papua-Ny Guinea ydet stykkets budskap og realisme full rettferdighet.

Regissøren Michael Malnick, som selv er en erfaren skuespiller, har inspirert sitt ensemble til et samlet, uttrykksfullt og nyansert spill. Spesielt Eugene Cavanaghs og Gavin Campbells spill som Pamela og John Gore griper tak i publikum.

Professor José Lucianu Lopes, Brasil (t.h.) har oversatt «den lille svart-hvite» til portugisisk. Her i samtale med noen av bokens forfattere, fra venstre Mary Lean og hennes far Garth Lean, og Judi Conner.

Hva mener de med begrepet «Den revolusjonære personlighet»?

«The Black and White Book» vekker oppsikt i stadig flere land. Vi bringer her noen utdrag fra boken.

PENGER

Penger kan også være en form for narkotika. Folk slår, bestikker og svindler for å få tak i dem. «Jeg vil ha mer, mer, mer!» lyder ropet fra de fleste av oss. Og «Å holde tritt med naboen» er blitt en hensynsløs livsstil.

Mange unge gjør opprør, protesterer og trekker seg til slutt ut av overflodssamfunnets jag.

Likevel er det ikke overfloden som er problemet, men vår selviske måte å gjøre bruk av den.

Svaret består i at vi alle setter andre menneskers og andre lands behov foran komfort, kontanter eller klatringen mot toppen.

Penger — eller eiendom — kan være noe vi grafser til oss, beholder og bruker for oss selv. Eller noe vi forvalter og bruker til andres beste.

Det er nok i verden til alles behov, men ikke til alles begjær.

MAKT

«Makt korrupperer og absolutt makt korrupperer absolutt.»

Dette er noe vi alle kjenner igjen hos en Stalin eller en Hitler, og av og til siterer i forbindelse med politikere vi ikke liker. Men det gjelder også noe som ligger mye nærmere.

Psykologen Adler ser *viljen til makt* som den sterkeste motiverende kraft i mennesket. Den kan korrumpere foreldre, kapitalister, fagforeningsledere, studenter og lærere like meget som politikere.

Trangen til å kontrollere andre mennesker, enten i en nasjon eller i en familie, stammer ofte fra frykt. Vi er redd for at de vil ta noe fra oss hvis vi slipper dem fri, eller at de vil gjøre noe vi ikke vil de skal gjøre. Kontroll av andre gjør både den som kontrollerer og den kontrollerte til mindre mennesker.

«Establishment power» er far til mange barn: svart makt, studentmakt, arbeidermakt.

Når makt møter makt, ødelegges all makt, og anarki er resultatet.

Svaret er at alle mennesker aksepterer Guds diktatur, som gir oss den disiplin vi trenger og den frihet vi lengter etter.

HAT

En berømt farvet amerikansk undervisningsleder sa en gang: «Ingen skal få trukket meg så langt ned at han får meg til å hate ham.»

Sannheten er at hvis vi hater noen, selv ett eneste menneske, kan vi ikke elske menneskeheten.

Hatet formerer seg og får millioner av barn.

Dersom vi roper etter fred og demonstrer for rettferdighet ved å bygge opp hat mot en annen gruppe, en annen rase eller et annet land, vil vi ikke nødvendigvis oppnå fred eller rettferdighet. Istedet kan vi sette igang en kjedereaksjon som er meget vanskelig å stanse.

Men likevel må vi få slutt på urettferdighet. Og stanse utbyttingen, enten det er de sorte som utnyttes av de hvite, de brune av de sorte, arbeidere av bedriftsledelsen, eller et hvilket som helst menneske av et annet menneske.

Og imperialismen er galt, enten den stammer fra London eller Washington, Moskva, Lisboa eller Peking.

Undertrykkelsen i religionens navn har vært like grusom som noe som helst utført av diktaturer fra venstre eller høyre.

Vi burde hate alt dette. Vi burde hate det meget mer. Vi er altfor ettergivende når det gjelder andres lidelser.

Vi burde hate urettferdigheten så sterkt at vi gjør noe med den — ikke bare i samfunnet, hvor vi ser dens frukter — men i menneskehjertet, hvor den har sine røtter.

Andrew Stallybrass er en av forfatterne av «The Black and White Book», som hittil er solgt i 133.000 eksemplarer. Her sammen med Sanjoy Hazarika fra den indiske delstaten Assam (t.h.).

FORKJEMPER FOR KRISTNES ENHET

Patriark Athenagoras I, det geistlige overhode for den gresk-ortodokse kirken, døde den 7. juli i Istanbul, 86 år gammel. Han var den 268. etterfølger etter den hellige Andreas og ble kronet som patriark i Istanbul i 1948.

Historien vil minnes ham først og fremst fordi han oppnådde å lede den ortodokse kirken inn i et nærmere samarbeid med de andre kirkesamfunn gjennom Verdenskirkerådet, og på grunn av hans møter med Paven. Det første av disse, som fant sted i Jerusalem i 1964, oppløste det nær 1000 år gamle skisma som i 1054 splittet kristenheten i en østlig og en vestlig del.

Det var ikke den organisatoriske rammen for det økumeniske samarbeidet som i første rekke opptok Athenagoras, men mer det åndelige innholdet. Da han for fire år siden besøkte Genève i forbindelse med Verdenskirkerådet, kom han således med en sterk oppfordring om kirkenes og de kristnes fornyelse. «I en verden som er blitt slynget ut i en åndelig og moralsk forvirring uten sidestykke i historien, er kirkenes og de kristne trossamfunns samarbeid en tvingende nødvendighet for vår tid og en forpliktelse overfor historien,» uttalte han.

Athenagoras hadde en samtale med Frank Buchman i Istanbul i 1948. Siden dette møtet forsto han bredden av den oppgaven Moralsk Opprustning gjorde til sin. I samtaler med representanter for Moralsk Opprustning i sin residens i Istanbul eller ved det ortodokse presteseminar på øya Halki unnlot han aldri å understreke dette arbeidets betydning. Som for eksempel da han spurte en gruppe ortodokse kirkefolk som kom tilbake fra Sveits: «Lytter Europa til stemmen fra Caux?» I Genève forhørte han

Forts. side 21

gene der er åpenbare for enhver som kjente Rios havn for ti år siden.

— *Hva kan ellers gjøres med fattigdommen?*

— Det må investeres nok i de fattige områder for å skape arbeidsplasser. I den nord-østre del av Brasil, for eksempel, får firmaer som etablerer seg der skattelettelser. Man har også anledning til å investere en del av sin inntektsskatt i aksjer i industrier som bygges i Nord-Øst. Dette er langt fra tilstrekkelig, men det har i alle fall til en viss grad stoppet utvandringen fra Nord-Øst til de store byene, som ikke har kapasitet til å ta imot flere mennesker.

— *Hvor meget tjener et menneske som bor i slummen?*

— Det kommer an på hva slags arbeid han har. Noen tjener absolutt ingenting, og lever av andres medlidenhet. Andre tar de jobber som byr seg, mens andre igjen har fast ansettelse. De har en minstelønn som år etter år fastsettes av en komité på basis av leveomkostningene og den nasjonaløkonomiske situasjon. Minstelønnene varierer for forskjellige områder. Det er ikke de samme i en industriby som i Nord-Øst, f. eks. Hvert år får arbeiderne lønns tillegg, men de som tjener lite får samme prosent tillegg som de som tjener meget. Jeg synes ikke det er rettferdig. Selv går jeg godt opp i lønn hvert år, men jeg er ikke glad når jeg tenker på dem som tjener et minimum og bare får et lite tillegg. Skulle dette forandres, er det imidlertid ikke tvil om at mange ville protestere.

— *Er du ikke redd for at MRA vil bli brukt av makthaverne til å gjøre folk fredelige, slik at de ikke kjemper for de fundamentale forandringer som er nødvendige?*

— Selvsagt er det dem som vil ønske å misbruke MRA på denne måten, men de vil snart erfare at istedet for å slå seg til ro med urettferdige forhold, begynner folk å gå til handling for å få slutt på dem. De som forfølger andre mål, må trekke seg tilbake. Men det hender også at de blir vunnet til en positiv innsats. I oss selviske mennesker er det også en annen side som kan vekkes: Lengselen etter å skape et bedre samfunn.

— *Investeringene fra de store internasjonale konsernene er vel mer kamuflert kolonialisme enn utvik-*

lingshjelp? Sjefene sitter i sine kontorer i Washington eller London, og det er vanskelig å nå dem. Kan man gjøre noe for å forandre dette?

— Det ville føre til en avgjørende forandring om visse statsråder i alle de sør-amerikanske land begynte å si et høflig men bestemt nei til visse investeringer.

Jeg tror vi kan lære noe av slum-beboerne. Vi må finne en felles plan og målsetting som går ut over vår egen øyeblikkelige situasjon, og så ta fatt på å forandre de menneskene det gjelder. Da jeg som marxist møtte MRA, var sjefen for en stor industri en av dem som gjorde størst inntrykk på meg. Da jeg spurte ham hva han foretok seg i MRA, svarte han: «Jeg prøver å bruke på en intelligent måte det jeg har, til å bygge en ny verden.» Og han la til: «Hele min familie kjemper for det samme.» Jeg møtte hans sønner og døtre, og oppdaget at de brukte sine liv og sine penger til å arbeide for Moralsk Opprustning i forskjellige deler av verden. Hvis en slik familie kan forandre sine motiver og sin målsetting, er det et alternativ til klassekampen. Tenk om den begavelse som skulle til for å bygge et økonomisk imperium kunne komme under Guds kontroll? Hva kunne ikke slike menn gjøre for å sette nye mål for industrien?

— *I en tale referert i London Times angriper erkebiskop Camara det han kaller økonomisk kolonialisme. Han sier at det er en form for vold som provoserer mot-vold. Er du enig i det?*

— Det forklarer kanskje en del, men det gir ingen løsning. Med all respekt for Camara, som jeg kjenner, må jeg si at det er noe som mangler når jeg leser hans tale, nemlig det kristne budskap, som gjør det mulig at mennesker kan bli annerledes. Jeg tror det er mer revolusjonerende enn det han peker på. Camara kan gjøre meget, for verden hører på ham. Han er respektert på grunn av sitt mot og sin utholdenhet. Men samtidig mangler det noe når jeg leser hans synspunkter.

— *Hva er ditt syn på vold? Hitler, for eksempel, kunne vel neppe ha blitt stoppet på noen annen måte?*

— Hvis mitt land var i fare, ville jeg ikke nøle med å forsvare det. Men jeg kunne ikke rettferdiggjøre det hvis mitt land angrep et annet land i Sør-

Amerika. I en slik situasjon som den annen verdenskrig, da en falsk idé satte en hel nasjon på marsj mot verdenserobring, tror jeg vold var nødvendig.

— *Men hva med vold for å gjøre slutt på undertrykkelse?*

— I 1944 ble diktaturet i Guatemala overvunnet ved vold. Det var den eneste måten å gjøre det på. Et folk må selv komme fram til hva som er riktig i en bestemt situasjon. Men vold blir ofte mer et spørsmål om hevn enn om å løse menneskenes problemer. I Guatemala blir situasjonen idag stadig mer fastlåst: Høyre, venstre og sentrum, de dreper alle hverandre.

Det er ikke nok å si: Nå skal vi gjøre slutt på diktaturet! Hva kommer etterpå? En må tenke på økonomien, hva man vil gi menneskene å leve for, hvordan man kan skape en ansvarsfølelse som gjør det mulig å skape nye forhold.

— *Bremser eller fremmer de forskjellige politiske regimer i Sør-Amerika Moralsk Opprustnings arbeid?*

— Uavhengig av regimene finnes det mennesker i alle sør-amerikanske land som er interessert i MRA. Brasil er kanskje landet hvor MRA er best kjent. I nabolandet Uruguay møtes en gruppe havnearbeidere hver dag på jobben for å planlegge hvordan de kan nå landets ledere. Og mange familier som har slektninger på begge sider i den brutale kampen som pågår i landet, har besluttet seg til å kjempe for Moralsk Opprustning som et alternativ til voldsbruken fra både høyre og venstre.

Nylig besøkte disse havnearbeiderne et parlamentsmedlem i Uruguay, og fortalte ham hva de hadde oppnådd gjennom kampen for ærlighet. «Der må være meget fornøyd med disse resultatene,» sa parlamentsmedlemmet. «Nei,» ropte en av havnearbeiderne, «vi er ikke tilfreds før menn som De, som er ansvarlig for dette landet, tar opp denne kampen med oss.»

Takket være mange brasilianeres innsats er et sentrum for Moralsk Opprustning blitt bygget i Petropolis, ca. 1 1/2 times vei fra Rio de Janeiro. Nå håper de å gjøre det til et sentrum for hele Sør-Amerika, hvor folk fra Venezuela, Colombia, Uruguay, Chile osv. kan komme for å bli trenet.

Samtidig håper vi at mange fra andre kontinenter som lever ut disse idéene vil komme for å hjelpe oss. De kan være sikre på at de blir hilst velkommen. Av de revolusjonære som kjemper i jungelen. Av middelstanden som nå holder på å få kontroll over de fleste sør-amerikanske land. Av forretningsmennene. Men de svarene de bringer med seg må være praktiske og realistiske.

Legemiddel fra NYCO

Hodepine?

Novid gir hurtig lindring ved hodepine.

Tablettene tas oppløst i vann, og er skånsomme selv for ømfintlige maver. Novid er effektiv ved reumatisme, menstruasjonssmerter og forkjølelsesubehag.

Novid fåes uten resept på apotek og medisinsutvalg. Rør og foliepakning á 20 tabletter. Glass á 40 og 100 tabletter.

NYEGAARD & CO. AS - OSLO

Tre av de 31 amerikanerne som besøkte Nord-Irland.

NORD-AMERIKANERE I IRLAND

Den 22. juli gjennomlevet Belfast sin «Blodige fredag» med 11 personer drept og 130 såret ved en serie bombeeksplosjoner.

Tre timer etter den tragiske begivenheten landet en gruppe på 31 personer fra Nord-Amerika i Belfast, ledet av høvdingen for Sarceeindianerne, Gordon Crowchild fra Alberta, Canada. Blant de 31 var både fransk- og engelsktalende kanadiere, svarte og hvite fra USA, forretningsmenn og fagforeningsfolk. Den protestantiske, den katolske og den jødiske tro var alle representert.

Omkring 60 irere fra alle lag i samfunnet hadde invitert den kanadisk-amerikanske gruppen til å komme med Moralsk Opprustnings budskap til Irland.

«Vi kommer ikke med ferdige svar og har ingen råd å gi,» sa nord-amerikanerne. «Vi søker hjelp hos Irlands menn og kvinner til å fremme en revolusjon som forandrer menneskenes innstilling og målsetting, og som kan befri verden fra hat, frykt og begjær.»

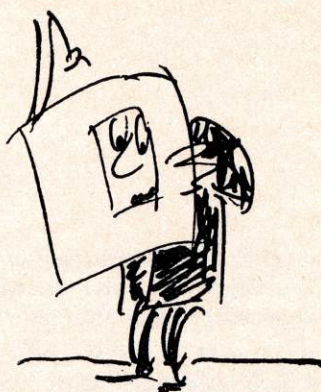
Politiske ledere fra både venstre og høyre, protestantiske såvel som katolske prester og ledere for fredsbevegelsen, hørte delegasjonen fra Nord-Amerika tale.

I Derry ble de mottatt av den irske erkebiskopen Simms. «Deres besøk har tent nytt håp,» sa en katolsk fagforeningsmann. «Vi hadde mistet det nå. Og hos enkelte ble håpet tent for første gang. Vi har for første gang fått en følelse av at en løsning er mulig selv om det blir vanskelig.»

En protestantisk fagforeningsmann bemerket at disse gjestene jo hadde sine egne problemer hjemme. «De er ikke kommet for å løse problemer, men for å gi av seg selv. Det er det som gir oss håp.»

«Den hjelpen dere gir er hverken militær eller økonomisk,» sa en annen irlender da delegasjonen skulle forlate landet. «Dere blander dere ikke inn i våre saker. Men i unntakstilstandens mørkeste time har dere gitt oss oppmuntring. Hele verden kommer til å ønske velkommen den slags hjelp fra Nord-Amerika.»

klippet

Synd er direkte oversatt: det å forfeile sitt mål. Det er altså ikke enkelt-handlinger som er synd, men en holdning til de absolutte verdier og en uvilje til å unndra seg de absolutte mål og den skapende mening med sitt liv.

Det skulle da være nokså enkelt å se at hvert eneste menneske makter ikke absolutthet. Ingen er fullkomne, selv ikke det aller dyktigste, aller beste, aller fineste menneske. Innenfor absoluttheten er det bare visse grader i svikten, denne svikt kan da bare fjernes ved en tilgivende kjærlighet som kan godta svikten og finne en mulighet for å erstatte den, slik at den skapende mening og skapende kraft allikevel kan være det virksomme i livet.

Gordon Johnsen i Modum Bads Nerve-sanatoriums «Søndagshilsen».

DEN SOM HAR MOT TIL Å GI ET FOLK en rettsordning må kjenne seg i stand til så å si å forandre den menneskelige natur, å forvandle ethvert individ....

Jean Jacaues Rosseau (Sitat av Karl Marx, «Om jødespørsmålet».).

DEN MATERIALISTISKE LÆREN AT MENNESKENE er produkter av omgivelsene og av oppdragelsen glemmer at omgivelsene forandres av menneskene og at oppdrageren selv må oppdras.

Karl Marx (Marx, Menneskets frigjørelse. Et utvalg av Karl Marx skrifter av Sven-Erik Liedman. Stockholm 1965 s. 120.).

Kort nytt

BRITER TIL CAUX

Det er satt opp 5 charterfly som i løpet av sommeren skal bringe briter til Caux. Delegasjoner fra Nord-Irland og fra britisk industri er ventet.

ETIOPISK SKUESPILL

Elever i en etiopisk ungdomsskole har skrevet og produsert et skuespill bygget på deres egne erfaringer av Moralsk Opprustning. Det er skrevet på amharisk, hovedspråket i Etiopia, og blir spilt på skoler rundt i landet. Et skuespill på tigrinia-språket ble for et par år siden skrevet av studenter i Asmara og spilt i den nordlige provinsen Eritrea.

NIGERIA

Moralsk Opprustnings filmer har den siste tiden blitt vist i skoler og høyskoler i byene Lagos og Onitsha og i provinsen Benue Plateau.

EDINBURGH

Festspillene i Edinburgh samler hvert år en kvart million mennesker fra hele verden. Ved siden av de store offisielle arrangementene med verdenskjente kunstnere og ensembler, finner det sted en hel rekke kulturelle aktiviteter i «utkantene», dette året i alt 100. Drama-grupper, film, folkedans og sang legger beslag på hvert eneste ledige lokale rundt byen og alle slags meninger kommer til uttrykk. Ni forestillinger av Moralsk Opprustnings filmer ble gitt på denne måten under årets festspill. I det spesielle programmet for disse «utkantarrangementene» ble filmene annonsert over to sider som «Filmer for Revolusjon».

FORKJEMPER...

Forts. fra side 17

seg hos en sveitsisk parlamentariker om «hva MRA kunne gjøre for å få slutt på hatet i Midt-Østen».

Hans syn på den kristne verdens enhet kan vel sammenfattes med hans ord: «Med den hellige Peter i vest og den hellige Johannes i Øst kunne man kaste et veldig nett ut på verdenshavet og samle inn ni hundre millioner kristne fisker.»

L'Osservatore romano fremholdt i sin kommentar

EN PROFET FOR VÅR TID

«Fremfor alt er det den globale, økumeniske dimensjonen i Frank Buchmans budskap som gjør ham til en profet for vår tid,» hevdet forfatteren av boken *Experiment med Gud*, redaktør Nils Gösta Ekman i Svenska Dagbladet, da han presenterte den engelske utgaven av boken for en forsamling prester i London tidlig i sommer. «Jeg har ønsket å gi mitt personlige bidrag til en rettferdig vurdering av Frank Buchmans arbeide og budskap. Overalt har jeg funnet hans inspirasjon bak de mest vitale institusjoner i vårt kristenliv idag.»

VÄRMLAND

Under en herlig sommeraften stortrivdes folk på en gård i Fagerås. Samtidig ble gamle saker solgt for 6 000 kr. til Bangladesh og Nordøst-India. Pengene er ment å brukes til å trene mennesker fra disse landene i Moralsk Opprustning som et grunnlag for en fremtid uten hat og frykt.

IRAN

Iransk fjernsyn har bedt om en serie programmer på 20 minutter om Moralsk Opprustning. Det er meningen å sende programmene hver uke en tid fremover. Dette er et ledd i en intensivering av Moralsk Opprustnings arbeide, som politikere og ledere for skolevesen og industri har bedt om. I ti av landets provinser skal det gjennomføres treningsprogram i skolene. Filmfremvisninger og seminarier blir arrangert for militære enheter og studenter og professorer ved universitetene. Irans nasjonale oljeselskap ba om et program for oljebyen Abadan og i fire dager ble det arrangert møter og filmforestillinger i byen.

etter Athenagoras' besøk i Roma at han var kommet for å befestе den felles overbevisning om at de kristne er kallet til et nytt ansvar i en tid som befinner seg ved korsveien mellom ateisme og tro, materialisme og religion, og da hele det kristne byggverket er truet samtidig som den sekulariserte sivilisasjon synes å formørkes av en fornufts og moralens krise.»

«Den lille svart-hvite»

The Black and White Book

En håndbok i revolusjon

Bare kr. 5,-

Kan bestilles fra

Moralsk Opprustning
Boks 3018, E.l.
Oslo 2

For kr. 30,- kan De holde Dem underrettet hele året om Moralsk Opprustnings verdensomspennede arbeid.

NY VERDEN

Sophus Lies gate 5

Oslo 2

Postgirokonto 125 79

For studenter og skoleungdom: kr. 15,- pr år.

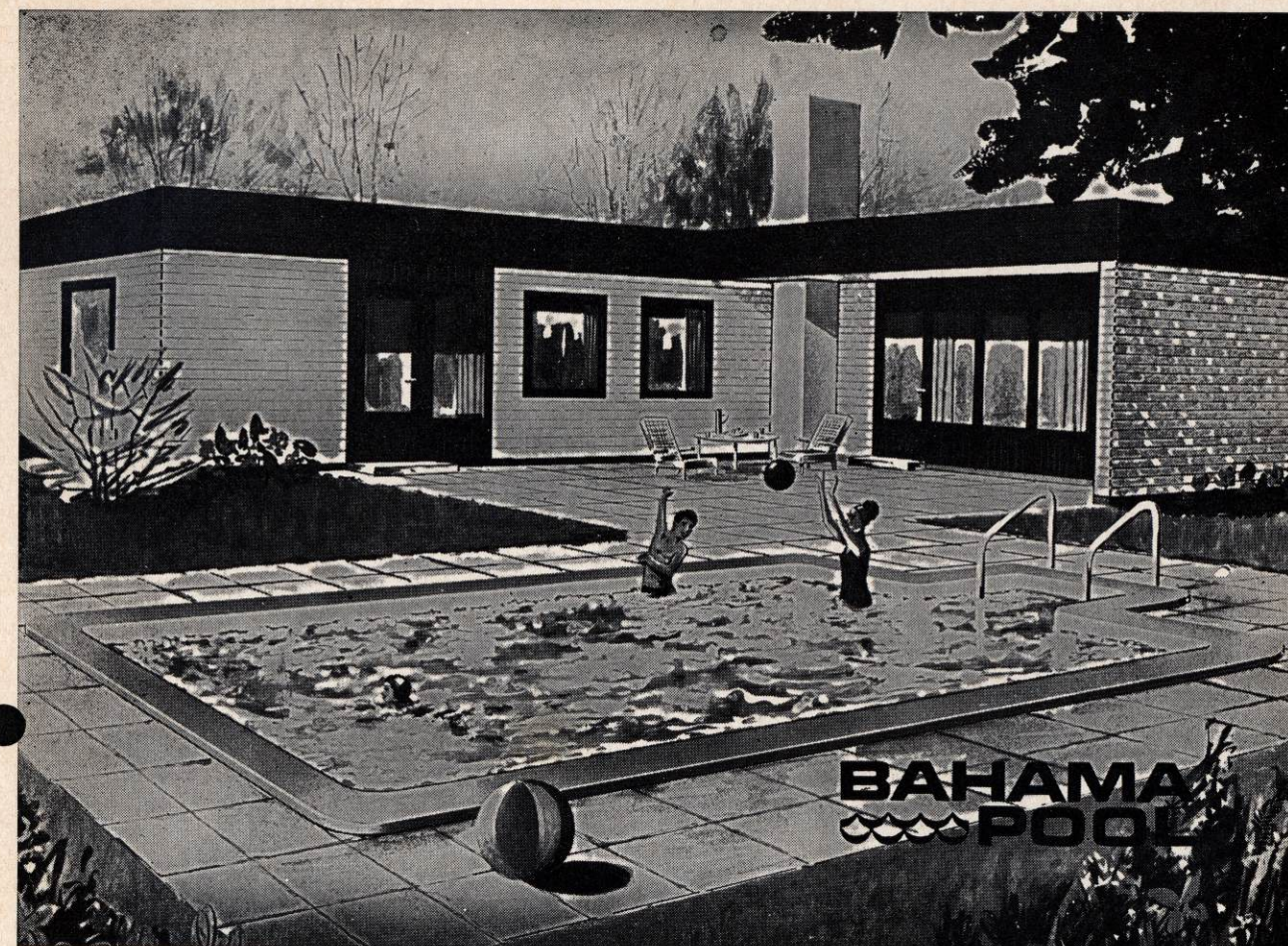
Naviger riktig ved valg av Deres båt —

KMV
WHL for gode sjøegenskaper

FORHANDLER
KRISTIANSAND MEK. VERKSTED

Bruk
kvalitetsprodukter
fra

A S SABA

Exklusiv swimmingpool i glasfiberarmerad plast 13.800:-

(6—8 mm vägg tjocklek)

Bahama-Pool är formgjuten och fullt färdig för montering på plats. Ni slipper härigenom helt ifrån arbete och kostnader för formsättning, spackling, målning och underhåll. Den kraftigt armerade polyesterplasten har en enastående styrka och elasticitet.

Bahama-Pool levereras komplett med reningsfilter, förvärmare, bräddavlopp, bottenavlopp, inbyggd belysning samt mahognytrappa med rostfria ledstänger. Pris endast 13.800:— kr fritt fabrik inkl. 2 servicebesök (exkl. moms.)

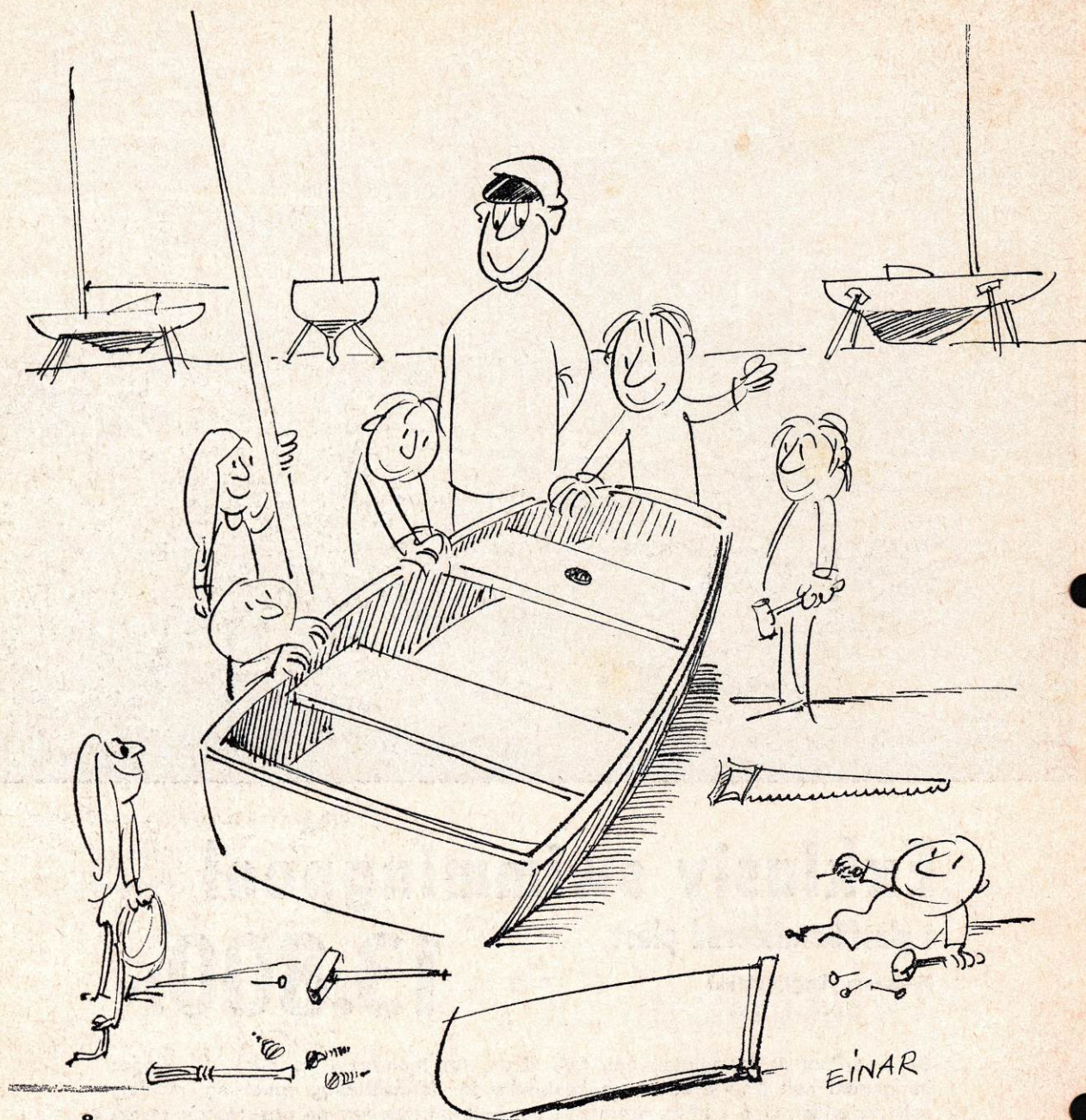
Vi levererar utrustning till pooler i betong och andra material samt poolkemikalier.

Vår goda service är en säkerhetsfaktor att räkna med!

Begär att få vår fyrfärgsbroschyr!

BAHAMA-POOL AB

Box 145, 542 00 Mariestad
Tel. 0501/145 64

BÅTPLANER?

Rådspør

Båt-PONTUS

Gøteborgs

Frihavn

Tel: 51 07 04

Båt
PONTUS